

GAZETA

Anul XVIII
Nr. 875
Vineri 2 dec.
1966
4 pag. 25 bani

INVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Înaltă
apreciere
pentru
rezultatele
obținute

Pentru o chimie actuală și vie

Raportul dintre clasic și modern în predarea chimiei • Judecata chimică și dezvoltarea ei • De la experimentul demonstrativ la cercetare

Știință teoretică propunându-și să prezinte și să explice transformările naturii la nivelul schimburilor materiale dintre substanțe, chimia a debutat pe scena învățămîntului o dată cu experimentul din interpretarea cărui s-a format de-a lungul vremii teoria. Necesitatea lucrului cu simboluri și a înregistrării la modul constatativ a noianului de cunoștințe legate de însușirile corpurilor a făcut repede din chimia teoretică un obiect arid, care solicita în special deprinderile de memorare, experiența îndeplinind doar rolul de argument care demonstrează. Vreme îndelungată accentul principal în învățarea chimiei a fost pus pe procesele de memorizare, unii pedagogi de mare renume — ca savanții chimiști Berzelius și Dumas — propunând chiar procedee mnemotehnice de învățare a acestora. De abia în ultimele decenii începe să nu mai fie așa. Marea dezvoltare a științei și a tehnologiei chimice a condus la pătrunderea în învățămînt a unor noțiuni noi, a însoțit un proces de reînnoire a chimiei predate de la catedră. Acest proces este departe de a fi terminat și de parcursul lui, în stabilirea ponderii dintre clasic și modern au apărut o serie de inegalități de nivel.

Cum stăm în ceea ce privește prima problemă? Nu se poate afirma că programa și manualele sînt lipsite de o structură încheiată. Se impune însă, în unele cazuri, o mai bună ordine de prezentare. De exemplu, în clasa a VIII-a ar fi bine ca după partea generală să se studieze carbonul din punctul de vedere anorganic și apoi să se continue cu partea anorganică, pentru a se fixa și mai bine însușirile substanțelor studiate. Abia după aceasta este cazul să se treacă la chimia organică. În clasa a IX-a, legile chimiei ar trebui abordate mai din timp, pentru a se permite o rezolvare în mai bune condiții a problemelor. De altfel, este de subliniat aici numărul în general redus al problemelor și faptul că din păcate, destul de multe dintre ele au rezultatele greșite. Sporirea ponderii problemelor ar servi, la nivelul clasei a IX-a, la schițarea unui început de matematizare a studiului chimiei — lucru foarte indicat intrucit, este cazul să subliniem, matematizarea chimiei este un proces ce trebuie deschis treptat în mintea elevului. Pune probleme și ordinea capitolelor clasei a X-a. Reluarea sumară a unor cunoștințe din anii precedenți și faptul că în predarea cunoștințelor despre valență nu s-au introdus unele noțiuni moderne legate de structura materiei (noțiunea de orbital, explicația așezării și distribuției electronilor pe orbital etc.) fac să scadă eficiența programei și manualului. O observație identică s-ar putea face și cu privire la materia predată în clasa a XI-a, unde nu se „profită” de prilejul existent de a se expune la un nivel mai înalt, la modul modern, probleme legate de interpretarea legăturilor duble și triple, de substituenți organici etc. Este de remarcat că, în general,

incursiunile în domeniul noțiunilor de chimie-fizică, de electrochimie etc. sînt peste tot, acolo unde apar, prea timide, sub posibilitățile de înțelegere ale elevilor și lipsite de spirijinal aferent al unor probleme bine redactate. Un fapt pozitiv existent în manuale îl constituie referirile la diverse aspecte din industria noastră chimică. Ele sînt însă prea sporadice și ponderea lor este inegală de la capitol la capitol (de exemplu, dacă fabricația clorosodurilor este bine expusă, prezentarea altor ramuri ale industriei chimice lasă de dorit). În general atunci cînd se amintesc de producția noastră chimică ea este înfățișată la modul pozitiv. Consider că ar fi mult mai bine să se renunțe la micile adaosuri referitoare la industria chimică, adăosuri rareori legate organic de lectie, realizîndu-se chiar în textul acesteia, în țesătura ei, legătura dintre metodele expuse și locurile din industrie unde ele se aplică. Ceea ce există în această direcție este categoric mult prea puțin. Fără îndoială, exprim o părere personală, dar consider că în învățămîntul chimiei se pune în prezent prea mult accent pe elementul clasic și nu în suficientă măsură pe cel modern. Nu mă gîndesc la a face cunoscut elevilor toate noile cuceriri ale chimiei — lucru de altfel imposibil de realizat — ci la a privi într-o concepție modernă explicația noțiunilor de bază cu care lucrăm, a reflecta noul în exemplele folosite pentru a prezenta procesul chimic în desfășurarea lui și, mai ales, a descrie procesele tehnologice noi folosite în industria noastră chimică. De cele mai multe ori, comparînd o reacție din uzină cu aceeași reacție explicată de la catedră, se poate demonstra rămînerea în urmă a explicăției. Consider că elevii noștri sînt pe deplin capabili să înțeleagă aceste elemente noi. Cu toate inadverențele amintite, studiul chimiei le formează și le dezvoltă gîndirea științifică. Aici firește rolul cel mai important îl joacă mîiestria pedagogică, precizarea profesorului de a-și conduce elevii la o însușire conștientă și logică a cunoștințelor, în așa fel încît, de la

un anumit moment, să poată pătrunde singuri în explicarea unor fenomene mai complexe. Instrumentul principal în această direcție îl constituie de bună seamă, problemele. Iată de ce manualele de chimie ar trebui să cuprindă probleme în număr suficient și de o complexitate gradată în mod corespunzător. Trebuie să mărturisim că în această direcție mai este mult, chiar foarte mult de făcut. De o excepțională însemnătate sînt, în același timp, lucrările de laborator. Se impune să fie analizată serios, după părerea mea, poziția laboratorului în general în procesul de predare a chimiei. În prezent, prin executarea lucrărilor de laborator prevăzute în programă și pe care le efectuăm frontal se asigură mai ales formarea unor bune deprinderi de mîinuire a reactivilor chimici și a aparatelor. Efectuarea riguroasă și supuse unui proces de complicare gradată, lucrările de laborator reușesc să pregătească elevii pentru înțelegerea unor noțiuni. Aparent, cu aceasta laboratorul și-a făcut datoria. Socotește însă — și aici iau din nou în considerare raportul dintre clasic și modern — că astăzi demonstrația nu mai trebuie prezentată doar pentru a le arăta elevilor cum se desfășoară un proces chimic, pentru a-i convinge de adevărul unui postulat formulat de la catedră. Este necesar ca fiecare experiență să constituie pentru elevi o problemă, un semn de întrebare a cărui rezolvare să-i intereseze, să le stimuleze gîndirea în direcția a ceea ce judecăm chimice de care vorbeam mai înainte și, prin aceasta, să răspundă la două noi obiective: întâi să crească interesul pentru lecția din clasă, pentru studiul chimiei în general, iar în al doilea rînd, să recruteze din timp, dintre micii pasionați ai acestei științe, pe viitorii chimiști de mîine, deschizîndu-le gustul pentru cercetare. As vrea însă să adaug că, pentru ca laboratorul să devină un prolog al viitoarelor acțiuni de cercetare, lecția de la catedră trebuie și ea la

Prof. CECILIA MARIAN
Liceul nr. 10 Cluj

(Continuare în pag. a 4-a)

UN CONCURS TRADIȚIONAL

A intrat în tradiția poporului nostru să închine marilor sale aniversări grandioase succese în munca pentru continua înflorire a patriei și să le însoțească de strălucitoare parzi ale cîntecului și jocului, expresie a optimismului său viușor.

În cînteca celor două decenii care se vor implini în anul viitor, la 30 decembrie, de la proclamarea Republicii, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și Uniunea Centrală a Cooperativelor Mestesugărești organizează cel de al VIII-lea concurs artistic pe țară al formațiilor muzicale, coregrafice, brigăzilor artistice de agitație, soliștilor vocali, instrumentaliști și dansatori din cadrul sindicatelor, așezămintelor culturale, caselor de cultură ale tineretului și cooperativei mestesugărești.

Cel de-al VIII-lea Concurs al formațiilor muzicale și coregrafice nu este numai o nouă ediție tradițională a concursurilor anterioare. El este o manifestare care valorifică, la nivelul actual de cultură și civilizație la care a ajuns poporul român, sub conducerea partidului comunist, experiența acumulată de mișcarea noastră artistică de amatori punînd în evidență nivelul măiestriei artistice la care s-au ridicat colective numeroase și sute de mii de interpreți talentați, animați de dorința de a da glas, în forme artistice cit mai înalte, sentimentelor poporului față de patrie și față de partid, dorinței lui de a-și cânta biruințele de-a lungul existenței sale bucurîndu-se și a-și exprima încrederea în viitorul prosper și luminos al României. Concursul al VIII-lea constituie astfel un corolar al anilor în care un popor înzestrat a reușit să fie în suși, harnic și talentat, poet și luptător dirz, făuritor al vieții noi, socialiste.

Caracteristica principală a concursului, care se desfășoară pe perioada 25 noiembrie 1966 — 30 decembrie 1967, este cuprinderea în proporție de masă a formațiilor artistice și interpretelor individuali care activează în toate așezările vechi și noi, mari și mici, ale patriei noastre și sporirea numărului de spectatori în care aceștia se vor prezenta pentru a-și dăruia talentul nobil misiuni de satisfacere a cerințelor de artă, de frumos, ale milioanei de oameni ai muncii.

Urmîrind traducerea în viață a hotărîrilor istorice ale celui de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român de a contribui la formarea omului nou, însușit de idealurile nobile ale socialismului, de principii moralei comuniste, cu un larg orizont cultural, mișcarea artistică de amatori își îmbogățește permanent repertoriul cu valoroase lucrări muzicale-coregrafice care continuă tradițiile progresiste ale culturii și artei românești. La această mîrească acțiune își aduc o contribuție plină de entuziasm compozitorii, coregrafii, scriitorii și alți oameni de artă și cultură, legîndu-și numele de patrimoniul culturii naționale, stimulînd prin strădania lor domnia și pasiunea de slujire a artei de către sute de mii de artiști amatori.

Ca unii dintre intelectualii cei mai apropiați de sufletul poporului, cadrele didactice își aduc o considerabilă contribuție la dezvoltarea mișcării artistice de amatori, la ridicarea nivelului calitativ al manifestărilor artistice, la promovarea de noi talente și la creșterea prestigiului acestei arte majore, prin însăși imensa ei influență educativă aflată asupra celor care o practică, cit și asupra celor care o aplaudă. Este îndeobște cunoscut că formații corale devenite celebre au fost dirijate de învățătorii și profesorii. Afirmarea unor personalități marcante ale vieții noastre artistice din trecut și de azi este legată de formațiile artistice

ELENA COJAN
membră în Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură

(Continuare în pag. a 4-a)

CALITATEA DE ELEV OBLIGĂ

Calitatea de elev obligă la o anume finuță și o anume conduită conformă cu demnitatea pe care o presupun sfera preocupărilor școlare și cerințele bunei educații. În scopul de a ridica întreaga comportare a tuturor elevilor la înălțimea acestei demnități, Ministerul Învățămîntului a emis, nu de mult, un ordin care solicită profesorilor la o exigență sporită față de conduita și finuța elevilor. Înțelegînd însemnătatea raportorilor ordinului, directorii de școli și colectivele didactice au luat măsuri pentru a-și face cunoscut de îndată elevilor. Conținutul lui, dezbătut în prealabil în ședințe ale consilierilor pedagogice, a fost prezentat în adunări cu elevii, în emisiuni ale stațiilor de radioamplificare școlare, în orele de dirigenție etc. Efectele lui au început să se vadă de îndată. În multe școli disciplina elevilor s-a întărit simțitor, se înregistrează mai puține și mai rare abateri. La aceasta contribuie și exigența sporită a cadrelor didactice.

Totuși... Cîteva instantanee din viața elevilor bucureșteni ne fac să ne întrebăm dacă dispozițiile ordinului sînt aplicate pretutindeni cu aceeași intranzigență. Iată unul dintre ele. La cofetăria (poate fi numită tot atît de bine, pentru profilul ei eteroclit, cafeneaua) „Nord”. Trei cafele, trei sticle cu bere, trei țigări, extrase din același pachet etalat pe masă cu ostentație și nonsa-

lanță — și... consumatorii: trei elevi. Mă instalez la o masă apropiată. — Un foc, dacă nu vă supărați... — Și convorbirea se înfiripă. Despre fumat, despre băutură, despre „cum l-a prins pe unul cu țigările în buzunar...” — La școală? — Nu, taică-su. Tocmai cînd zicea că s-a făcut băiat cumințe. — Dar la școală n-a fost prins nimic? — Ei, la școală mai închid și ei dintr-un ochi. Sîntem într-o unsprezece, ce naiba! — Mîine, poimîine studenți! — Dacă o să avem șansă... — Șansă? Imi e de ajuns această ezitare, această relație la o forță transcendentală ca să fiu lămurit. Nu vor avea „șansă”. Sau cel mult una dintr-o mie. Căci drumul acestei doamne nu trece prin cafe-ne.

„Discuțăm în continuare despre „la care facultate se intră mai ușor”, despre „suferința bietului Werther al lui Schiller” („Nu mă, dăta e al lui Schiller!”) și sînt din ce în ce mai convins că nu există nici o „șansă”. — Dar dumneavoastră, cu ce vă ocupați? sînt întebat. Ezit: — Eu sînt contabil. — Aha! E un „aha” care mă îngroapă sub dispreț. Dacă m-aș fi ocupat cu tîiatul frunzelor la cîmă, ei da, asta ar fi fost cu totul altceva. Le admit pantaloni — parada model în miniatură — pantaloni dănașez, strîmși, cu șireturi, pantaloni

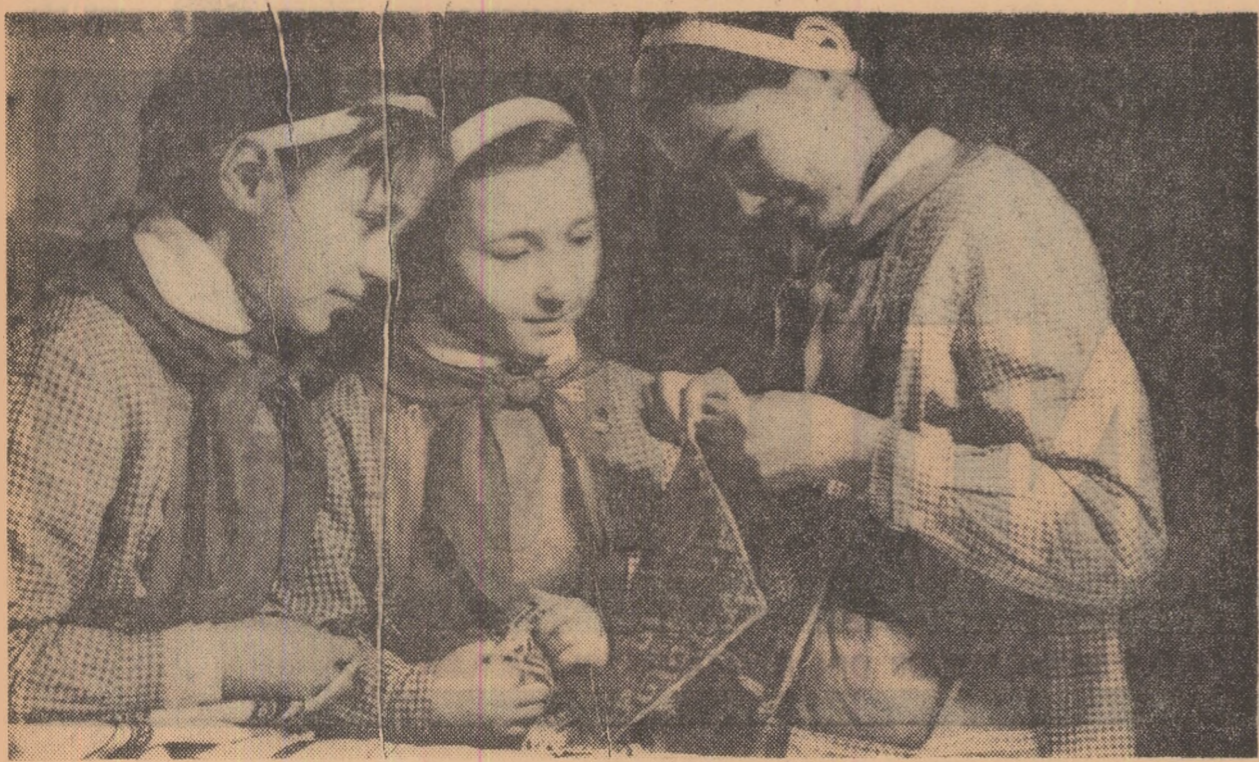
„charleston”, evazați, pantaloni în carouri. — Și întreb: — La ce liceu sînteți? — La Liceul 33 — răspunde unul, prompt. — Pe unde se află? — În Crîngasi. Cîdîntind să identic școala, constat că în Crîngasi se află nu Liceul 33, ci Liceul 31 Dec, m-au minșit. — Într-un timp, „plata” este operată cu oarecare înfrigurare și în soapă cu amara care întorește capul ca din întimplare pe lângă urechea vecinului prînd din zbor două cuvinte. — Sase! Viva! — Nu-apuc să mă dumiresc și cel trei muschetari au sters-o salutîndu-mă din mers cu surisuri strepezite. — Eu n-am, nene, uite ăla are! Abordarea reciprocă vînzător-cumpărător presupune o adevărată artă. Comerțul ilicit cu bilete de cinematograf implică primejdii. Incepe cu o tatonare.

A. BUZESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

La stațiunea micilor naturaliști de la Palatul pionierilor din București

La cercul mînzilor îndeminate, de la Casa pionierilor din Tirgu Jiu

REGULAMENTUL Consiliilor Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România

Pentru organizarea și îndrumarea activității pionieresti se constituie consiliile ale Organizației pionierilor care lucrează sub conducerea nemijlocită a organelor și organizațiilor de partid.

Schimbările calitative petrecute în viața școlii, exaltarea pedagogică acumulată de cadrele didactice fac necesar ca în desfășurarea activității pionieresti să crească rolul școlii, al învățătorilor și profesorilor, care poartă răspunderea principală pentru pregătirea și educarea copiilor.

Consiliile urmăresc să întregască activitatea pionierescă să completeze munca educativă care se realizează în procesul de învățămînt. Ele stimulează folosirea unor forme și metode de muncă variate și atrăgătoare, specifice vârstei copiilor, ținînd seama de condițiile concrete ale școlii și localității unde acestea își desfășoară activitatea.

Consiliile Organizației pionierilor activează în strînsă legătură cu conducerea școlii, cu secțiile de învățămînt ale statului populare și cu Ministerul Învățămîntului. Ele colaborează cu organele și organizațiile U.T.C. și primesc din partea acestora un sprijin permanent. De asemenea, ele conlucrează și își coordonează activitatea cu toate organizațiile și instituțiile care au sarcini în domeniul educației copiilor.

Consiliile Organizației pionierilor își desfășoară activitatea pe baza principiilor muncii colective. Ele se subordonează consiliilor ierarhic superioare.

1. Pe plan republican, Organizația pionierilor este îndrumată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, care își desfășoară activitatea sub conducerea Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

a) Consiliul Național este alcătuit din pedagogi cu înaltă calificare, învățători și profesori cu experiență în munca pionierescă, personalități ale științei, culturii și artei, reprezentanți ai organelor Ministerului Învățămîntului, Comitetului Central al U.T.C., Consiliului Național al Femeilor, Consiliului de Stat pentru Cultură și Artă, Consiliului General al U.C.F.S. și ai altor instituții și organizații obștești, care contribuie la educarea copiilor.

Consiliul Național se întrunește în ședințe plene, cel puțin de trei ori pe an; el își desfășoară activitatea pe comisii.

b) Consiliul Național are următoarele atribuții:

- îndrumă întreaga activitate pionierescă din Republica Socialistă România;
- elaborează materiale de îndrumare metodică, instrucțiuni necesare desfășurării activității pionierilor;
- studiază și generalizează experiența pozitivă a Organizației pionierilor;
- îndrumă activitatea de presă pentru pionieri și școlari;
- îndrumă, în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, activitatea editorială pentru pionieri și școlari;
- îndrumă activitatea Palatului pionierilor, care funcționează ca centru metodic al Consiliului Național;
- organizează, împreună cu Ministerul Învățămîntului, Comitetul Central al U.T.C. și Consiliul General al U.C.F.S., vacanțele școlare;
- organizează sărbătorirea „Zilei pionierilor” din Republica Socialistă România;
- se ocupă de selecționarea, promovarea și stimularea cadrelor care muncesc cu pionieri; elaborează programul de instruire și perfecționare a acestora și organizează centre de instruire;
- acordă distincții, titluri și diplome pionierilor, cadrelor, de detașamentelor și unităților de pionieri care se evidențiază în muncă;
- întocmește bugetul și urmărește executarea lui;
- acordă stimulente materiale cadrelor didactice-comandanți de detașamente și unități;
- reprezintă Organizația pionierilor

nierilor în relațiile cu instituțiile de stat și organizațiile obștești, precum și cu organizații de copii din alte țări.

c) Organul executiv al Consiliului Național este biroul, care se alege de către membrii consiliului. Biroul are un președinte, vicepreședinti și membri.

Biroul conduce activitatea între ședințele Consiliului Național. El se întrunește, de regulă, lunar și ori de câte ori este nevoie.

2. Pe plan regional, activitatea pionierescă este îndrumată de către consiliul regional al Organizației pionierilor, care lucrează sub conducerea Comitetului regional al Partidului Comunist Român. În orașele de subordonare republicană București și Constanța, activitatea pionierescă este îndrumată de către consiliile orașenești ale Organizației pionierilor, care lucrează sub conducerea comitetelor orașenești ale Partidului Comunist Român.

a) Consiliul regional este alcătuit din președinți ai consiliilor raionale (orașenești) ale Organizației pionierilor, comandanți de unități și detașamente, învățători, profesori, oameni de cultură și artă, părinți ai elevilor, reprezentanți ai Comitetului regional al U.T.C. și Consiliului regional al U.C.F.S., Comitetului regional al femeilor, Comitetului de Cultură și Artă și ai altor instituții de stat și obștești, Consiliul regional se întrunește în ședințe plene trimestrial și ori de câte ori este nevoie.

b) Consiliul regional își desfășoară activitatea pe comisii și are următoarele atribuții:

- îndrumă întreaga activitate a Organizației pionierilor pe teritoriul regiunii;
- studiază și generalizează experiența pozitivă a consiliilor raionale și orașenești, precum și a caselor raionale ale pionierilor;
- se ocupă împreună cu secția de învățămînt a statului popular regional, Comitetului regional al U.C.F.S. și Consiliului regional al U.C.F.S., de organizarea vacanțelor școlare;
- organizează, pe plan regional, concursuri culturale-artistice și sportive, parăzi și alte manifestări pionieresti;
- instruește periodic cadrele care lucrează cu pionieri;
- face propuneri pentru stimularea și acordarea de distincții pionierilor, cadrelor, detașamentelor și unităților de pionieri care se evidențiază în muncă;
- acordă, la propunerea consilierilor raionale (orașenești) titlul de „Pionier de frunte” (diplomă și insignă) pionierilor care se disting prin merite cu totul deosebite;
- întocmește bugetul și urmărește aplicarea lui.

c) Organul executiv al Consiliului regional este biroul, care se alege de către membrii consiliului. Biroul are un președinte, vicepreședinti și membri.

Biroul consiliului regional conduce întreaga activitate între ședințele consiliului. El se întrunește, de regulă, lunar și ori de câte ori este nevoie.

3. Pe plan raional (orașenească) activitatea pionierescă este îndrumată de către consiliul raional (orașenească) al Organizației pionierilor, care lucrează sub conducerea Comitetului raional (orașenească) al Partidului Comunist Român.

a) Consiliul raional (orașenească) este alcătuit din președinți ai consiliilor pe școală ale Organizației pionierilor, comandanți de detașamente, învățători, profesori, ingineri, oameni de cultură și artă, părinți ai elevilor, sportivi, reprezentanți ai Comitetului raional (orașenească) al U.T.C., al Consiliului raional (orașenească) al U.C.F.S., Comitetului raional al femeilor, Comitetului de Cultură și Artă și ai altor instituții de stat și obștești.

Consiliul raional (orașenească) se întrunește în ședințe plene trimestrial și ori de câte ori este nevoie.

b) Consiliul raional (orașenească) își desfășoară activitatea pe comisii și are următoarele atribuții:

- îndrumă activitatea pionierilor pe școală ale Organizației pionierilor;
- studiază și generalizează experiența pozitivă a unităților de pionieri, care funcționează ca centru de îndrumare metodică în domeniul activității pionieresti;
- conduce activitatea casei pionierilor, care funcționează ca centru de îndrumare metodică în domeniul activității pionieresti;
- organizează, la nivelul raionului (orașului) concursuri culturale-artistice, întreceri sportive, parăzi, carnavaluri, excursii;
- organizează, la nivelul raionului (orașului) festivitățile cu ocazia „Zilei pionierilor”;
- se ocupă, împreună cu secția de învățămînt a statului popular raional, Comitetul raional (orașenească) al U.C.F.S., de organizarea vacanțelor școlare și de amenajarea bazelor turistice pentru pionieri;
- numește comandanții unităților de pionieri;
- instruește periodic comandanții unităților de pionieri, cadrele care conduc activitățile în cercuri și excursii;
- face propuneri pentru stimularea și acordarea de distincții pionierilor, cadrelor, detașamentelor și unităților de pionieri care se evidențiază în muncă;
- face propuneri pentru acordarea titlului de „Pionier de frunte”;
- întocmește bugetul și urmărește aplicarea lui.

c) Organul executiv al consiliului raional (orașenească) este biroul, care se alege de către membrii consiliului. Biroul are un președinte, vicepreședinti și membri.

Biroul conduce activitatea între ședințele consiliului. El se întrunește, de regulă, lunar și ori de câte ori este nevoie.

Simpozion cu tema:

„INSTRUIREA PROGRAMATĂ”

De curînd, în sala Bibliotecii centrale pedagogice a avut loc, în prezența a peste 100 de cadre didactice și cercetători, simpozionul pe tema „Instruirea programată”, organizat de Institutul de științe pedagogice. Au fost prezentate cu acest prilej patru comunicări privind problematica și rezultatele cercetărilor întreprinse în anul școlar trecut de un grup de cercetători ai Institutului.

Comunicarea „Experiența de un an în aplicarea programării liniare în predarea gramaticii limbii române” (Elena Bejat, Ștefania Popescu, Nicolae Radu, Ștefan Rădulescu) a înfățișat problematica cercetărilor efectuate la clasele mici cu scopul de a verifica eficiența sistemului logic de predare a noțiunilor și categoriilor gramaticale, sistem elaborat în anii precedenți în condițiile instruirii programate și în condițiile îmbinării instruirii programate cu metodele tradiționale.

În comunicarea „Unele probleme ale programării lexicului limbii ruse”, Eugen Novicov a expus modul și rezultatele aplicării a 16 caiete programate — 11 pentru lexic și 5 pentru gramatică — la clasa a V-a. Rezultatele obținute la probele de control arată că în aceste condiții lexicul se însușește în proporție de 72,4 la sută.

O altă comunicare — „Investigații preliminare privind aplicarea instruirii programate în predarea economiei politice și istoriei” (Ștefania Popescu și Floarea Stănculescu) a expus ampla argumentare autorilor în susținerea aplicării instruirii programate în predarea științelor sociale. Ei consideră că transferul convingerilor de pe planul intelectual pe cel moral are loc numai pe baza unei intense activități mentale, a unor căutări și soluționări independente realizabile și pe baza instruirii programate. S-a arătat totodată că trebuie găsite și modalitatea de a păstra un loc important cuvîntului viu al profesorului, prin îmbinarea într-un sistem a instruirii programate cu metodele tradiționale.

În comunicarea „Investigații privind introducerea instruirii programate în predarea botanicii” (Ecaterina Csengeri) s-au prezentat două din multiplele probleme pe care le ridică aplicarea instruirii programate la această disciplină — realizarea caracterului intuitiv al predării și introducerea în cadrul lecțiilor programate a unor sarcini cu caracter problematic.

Participanții la discuții au dezbătut o serie de probleme privind raportul dintre instruirea programată și cibernetică, modalitățile îmbinării instruirii programate cu folosirea mijloacelor audiovizuale moderne și cu metodele de instruire tradiționale. S-au luat de asemenea în discuție aspecte care vizează cercetările viitoare în domeniul instruirii programate precum și problema pregătirii cadrelor didactice și a viitorilor profesori în domeniul instruirii programate.

În concluzie, conf. univ. Vasile Bunescu, director adjunct al Institutului, a subliniat unele probleme privind orientarea metodologică a cercetărilor ce se desfășoară în institutul în domeniul instruirii programate, arătînd că se depun eforturi deosebite pentru găsirea căilor care să ducă la accentuarea caracterului formativ al procesului de învățămînt, la dezvoltarea creativității gândirii — trăsătură solicitată în mod special de activitatea socială contemporană.

Înaintași ai școlii noastre

Un militant de seamă pentru organizarea învățămîntului științific și tehnic

Printre oamenii de știință din țara noastră care au militat pentru organizarea învățămîntului științific și tehnic, pentru aplicarea metodelor pedagogice progresiste s-a remarcat în mod deosebit savantul Dragomir Hurmuzescu (1865—1949). Reprezentant de seamă al materialismului naturalist-științific, partizan al ideilor sociale înaintate, primul educator științific drept „metodă de formare a unei conștiințe omenești mai clare”, D. Hurmuzescu a desăvîșit, pe lângă bogata și remarcabilă sa activitate de cercetare științifică, prin care și-a câștigat reputație mondială și o vastă activitate didactică și obștească.

Pornind de la importanța aplicării descoperirilor științei și tehnicii în producție, care cere specialiști și lucrători calificați, D. Hurmuzescu considera că, întrucît „învățămîntul formează prezentul și pregătește viitorul unei națiuni”, organizarea lui trebuie să fie o grijă de capetenie a statului.

Făcînd o analiză temeinică a celor trei forme principale de învățămînt — primar, secundar și superior — din România burgheză-moșierască, D. Hurmuzescu a arătat că ele nu corespundeau nevoilor reale ale țării, cerințelor contemporaneității, nici în privința organizării, nici în privința metodelor de predare. El a rețevat că, deși prin reforma lui Cuza din 1864 s-a introdus obligativitatea învățămîntului primar, acesta n-a fost urmat decît de un număr redus de copii, din cauza condițiilor materiale precare.

Nesatisfăcătoare era și situația învățămîntului secundar. Din 100 de elevi — arăta Hurmuzescu — 75% urmau liceul teoretic și numai 25% școlile de meserii. Or, remarcă el, „cei mai mulți dintre absolvenții școlii primare ar trebui să se ducă la meserii, iar nu în liceu”.

În învățămîntul superior, cei mai mulți studenți urmau dreptul și filologia. În 1934 la Universitatea din București, din 4.200 studenți, 2.500 urmau dreptul, depășind cu mult posibilitățile de plasare, ceea ce a făcut să se ajungă la un „proletariat de licențiați în drept”.

Ținînd seama de progresele științei și tehnicii, de perspectivele de se deschideau pentru viața socială, de necesitatea imperioasă și de posibilitatea înfăptuirii industrializării țării, pe care o considera condiția principală pentru asigurarea independenței naționale și pentru dezvoltarea patriei noastre la nivelul țărilor înaintate. D. Hurmuzescu a militat asiduă pentru reorganizarea radicală a învățămîntului pe baza noi, realist-științifice și pentru dezvoltarea învățămîntului tehnic. În același timp, s-a ridicat împotriva spiritului dogmatic, abstract, care predomină în programele oficiale, spirit care frana adîncirea studiului științelor naturii, legate indisolubil de bucuriile reale ale societății.

El a preconizat ca învățămîntul să fie orientat în primul rînd, spre studierea științelor naturii — fizică, chimia și științele biologice, reinventivă și „studiu acestor științe în mod metodic și natural este de cea mai mare importanță pentru dezvoltarea minții elevului”, creîndu-i condiții să judece, să cunoască legile naturii și să găsească adevărul singur.

Încă din 1920 D. Hurmuzescu a militat pentru organizarea școlilor de meserii, a învățămîntului tehnic secundar, pentru pregătirea de lucrători calificați, meșteri și tehnicieni necesari producției industriale agricole. El a cerut ca acțiunea lui Spiru Haret de înființare a școlilor de meserii și a școlilor comerciale să fie continuată prin înființarea unor cămine de ucenici subvenționate de stat și de patroni, pentru a sprijini pregătirea tinerilor recrutați de la șate.

Totodată, Hurmuzescu s-a preocupat încă de la începutul activității sale didactice de dezvoltarea învățămîntului științific și tehnic superior. El cerea să se încurajeze învățămîntul superior, așa încît acesta să corespundă trebuințelor intelectuale și materiale, prin propășirea științei și a dăptarea diferitelor ei aplicațiuni la nevoile societății noastre, după devisa prin noi, pentru noi”. Pentru punerea în valoare a imenselor bogății naturale ale țării pe calea dezvoltării tuturor ramurilor industriale și a industrializării agriculturii, ca și pentru a înălțarea dominației din economie a elementului străin, aproape în întregime german și austriac te trebuie în primul rînd, considera el, „personalul tehnic necesar exploataării tuturor activităților industriale, trebuie oameni de muncă și de tehnică, ne trebuiesc tehnicieni, conducători și ingineri”.

Împreună cu alți profesori, el a înființat în 1910, pe lângă Facultatea de științe din Iași, „Școala de electrotehnică” care în 1913 a fost transformată în „Institutul electrotehnic”, ce a constituit primul embrion al „Politehnicii Gh. Asachi” de azi. În 1913, fiind transferat la Universitatea din București, a înființat „Institutul electrotehnic universitar” pe lângă catedra de aplicare a căldurii și electriticității, și „Institutul de chimie industrială” pe lângă catedra de chimie tehnologică. Ambele institute au funcționat pînă în 1938, cînd s-au contopit cu Politehnica din București.

Hurmuzescu a remarcat încrederea și interesul clasei muncitoare în dezvoltarea învățămîntului științific și tehnic, care izvoră din necesitățile practice ale producției. „În industria de astăzi — spunea Hurmuzescu — nu va mai fi posibilă metoda empirică față de trebuința imperioasă de multă producție și de un maximum de randament. Toate fabricile vor utiliza metode științifice din ce în ce mai perfecționate și lucrătorul va trebui să le cunoască pentru a le utiliza cit mai bine”.

El s-a ridicat totodată împotriva caracterului dogmatic al învățămîntului secundar, care cuprîndea o îngrămădire prea mare de materii și materiale, cea ce supunea pe elevi la o muncă superficială, mai mult de memorizare. El susținea că „nu în mulțimea cunoștințelor, ci în armonizarea lor constă bunăstarea educației școlii secundare, în dezvoltarea judecării și a capacității de a cunoaște mai departe”. Pornind de la faptul că numeroasele descoperiri ale științelor naturii își au aplicațiunile în viața economică și socială, Hurmuzescu a cerut ca școala secundară să dea o „mai mare dezvoltare, în programele sale, chestiunilor științifice, și aceasta nu din punctul de vedere strict utilitar, ci din punctul de vedere al educației generale”. Pentru predarea cit mai temeinică a diferitelor discipline, Hurmuzescu a arătat că este necesar să se înlocuiască metoda dogmatică, expozitivă cu metoda intuitivă la științele sociale și cu observația și experiența la științele naturii. „Numai astfel — remarcă el — învățămîntul secundar va deveni mai temeinic, cu cit va fi mai intuitiv și mai practic în metoda lui de predare. Metoda memorizării să lase locul priceperii prin fapte și prin judecări”.

Pentru ridicarea continuă a pregătirii cadrelor didactice la nivelul cerințelor, pentru a fi la curent cu cele mai noi progrese ale științei, D. Hurmuzescu a preconizat organizarea unor conferințe ale cadrelor didactice pe specialități. El a propus ca aceste conferințe să aibă loc în mod obligatoriu la fiecare doi ani, în centrele de învățare, cu scopul de a se aduce la cunoștință profesorilor metodele, experiențele și faptele noi. El însuși a organizat în 1906 pe cînd era secretar general la Ministerul Instrucțiunii, o conferință a profesorilor de fizică și științe naturale.

În calitate de senator de drept al Colegiului universitar, de președinte al „Asociației profesorilor universitari din România” și al Federației corpului didactic, D. Hurmuzescu a sprijinit revendicările cadrelor didactice de toate gradele, a militat pentru ridicarea prestigiului învățămîntului.

Ideile înaintate cu privire la reorganizarea învățămîntului și îmbunătățirea metodei de predare pentru care a militat savantul Dragomir Hurmuzescu sînt îndeplinite în mare măsură în învățămîntul nostru a fost reorganizat pe baze realist-științifice potrivit teoriilor și cerințelor dezvoltării economiei, tehnicii, științei și culturii. Procesul instructiv-educativ a căpătat un conținut nou, fundamentat pe învățătura marxist-leninistă în spiritul patriotismului socialist.

Prof. univ. SIMION I. POP

Sociologia procesului de învățămînt

Orice profesor știe că, luînd în mîna o clasă, nu are numai datoria de a ține lecții bune, de a interoga și nota just pe elevi, de a asigura perfectă disciplina a clasei. Merita lui este, pe lângă aceea de a transmite sistematic o sumă de cunoștințe, și aceea de a forma pe viitorii cetățeni ai țării. În acest scop el trebuie să lîndă a dezvolta pe fiecare elev în parte pînă la totalul capacităților sale. Aceasta presupune a îndruma pe fiecare elev cu atenție, grijă și dragoste, folosind toate metodele pedagogice necesare pentru a-l asigura o dezvoltare armonioasă și completă. O asemenea dezvoltare se realizează nu numai printr-o examinare periodică a cunoștințelor acumulate, ci și prin studiul elevilor considerat ca fiind uman în formă. Sînt tot mai mulți profesorii care își întemeiază munca pedagogică pe astfel de studii, luînd în considerare nu numai datele sociale, ci și cele biologice și psihologice.

În articolul de față vrem să atragem atenția asupra unei laturi a problemei, cea sociologică, pînă acum mai puțin luată în seamă, dar de a cărei importanță nu este vorba de problemele ridicate de participarea elevului la viața socială în care se află integrat și care poate avea asupra lui o influență covârșitoare, cu repercusiuni nu numai asupra procesului de învățămînt ca atare, ci și asupra formării personalității viitoare a elevului. Studiul didactic, biologic și psihologic al elevului se cere complet atîntu prin studiul sociologic al mediului său social de viață.

Socotim util să analizăm acest „mediu social”, care este de fapt un complex de „grupe sociale”. Sociologia distinge două feluri de asemenea grupe. Pe primul loc se află grupurile organizate, dintre care unele au un scop pedagogic deliberat, altele fiind organizate în scopuri sociale diverse, printre care și cel pedagogic. În al doilea rînd, există grupurile sociale informale, adică născute spontan.

În categoria grupurilor sociale organizate în scop pedagogic intră în primul rînd clasele școlare, precum și colectivitatea de clase care formează școala. Clasa este un grup de ordin primar, adică un grup în care toți membrii se cunosc unii pe alții. El se fragmentează în interior pe grupuri „informale” prilejuite, extrem de diverse, de o serie de condiții: simpatie, preocupări comune, drum de la școală acasă făcînd împreună, vecinătatea de domiciliu etc. Aceste grupe informale pot avea un caracter pozitiv, dar uneori și negativ. Cunoașterea și îndrumarea lor presupune folosirea unor tehnici de acțiune foarte variate, care au toate drept scop transformarea grupelor informale în grupe organizate, adică a cunoașterii, supravegheate și îndrumate pedagogic, astfel ca grupul clasă să constituie un mediu favorabil din punct de vedere educativ. Relațiile de la clasă la clasă în cadrul grupului secund, al școlii, în care sentimentul de colectivitate există, dar nu mai este sintetizat prin relații, de la fată la fată, trebuie să formeze și ele obiectul unor studii și al unor acțiuni cu caracter sociologic.

Este clar că, întrucît toate aceste grupe (informale, clase organizate — de tip primar — și școlară — de tip secund), pot for-

ma, fiecare în parte și în relațiile lor reciproce, un climat psihic sănătos, favorabil învățămîntului, sau dimpotrivă, nesănătos și nociv, deplina lor cunoaștere, ca și îndrumarea lor reprezintă o sarcină importantă a corpului didactic.

Probleme asemănătoare se pun și în cazul cînd elevii sînt găzduiți de cămine. Fiește că aici ele sînt deseori mai complexe, avînd unele similitudini cu cele pe care le ridică familia.

Un alt mediu social al elevului este însăși familia. Asupra restului ei educativ, preocupărilor mai ales la vîrsta primei copilării, există o vastă literatură de sociologie a educației, care merită a fi mai îndeeaproape cunoscută.

În societatea socialistă, problemele educației familiale i se acordă o atenție cu totul specială, concepția socialistă despre sociologia familiei avînd cu totul alt caracter decît concepția burgheză. În țara noastră se luă în continuare măsuri menite să contribuie la întărirea familiei, la ridicarea rolului și răspunderii ei în viața societății.

Din experiența de fiecare zi, orice profesor știe că viața de familie influențează mult asupra comportamentului elevului. Marea majoritate a familiilor constituie un mediu prielnic de dezvoltare a copilului, le asigură o educație sănătoasă. Uneori, însă, se înalță ca elevi care au fost mai mult timp foarte buni la carte, să prezinte brusc scăderi în capacitățile lor de a urmări și asimila lecțiile. Bănîm atunci că, din cauza sănății lor nu e de vină, trebuie să se fi lîvit în cadrul vieții lor de familie o anume criză, dezorganizări sau chiar dez-

agregări ale familiei. Acestea pot merge, uneori, alt de departe, încît familia ajunge a fi un mediu social contraindicat pentru copilul respectiv. Acestea sînt, desigur, cazuri cu totul excepționale. Mai frecvente sînt problemele unor de rezolvat printr-o acțiune pe care pedagogul poate și trebuie să o ducă în familie. I se cere însă să aie să diagnosticheze cazul de criză familială, ca să le poată semnaliza, cerînd intervenția specialiștilor în probleme de asistență socială a familiei.

În sfîrșit, există încă un mediu social de înrînire pro sau anti-pedagogică, format din grupurile informale, de joacă, ale școlii. Normal, aceste grupe sînt supravegheate de părinți. Dar pedagogul bun își urmărește elevii și în acest mediu social, care poate avea și el o influență u-norî bună, dar altelei rea. Studiul grupurilor informale, de joacă de prietenie sau de actualitate în comun, ale copiilor și tineretului, formează un capitol foarte vast al sociologiei educației, avînd, de asemenea, o bogată literatură de specialitate. Profesorii trebuie să știe de existența acestor grupuri informale, să le studieze, astfel ca și de data aceasta să poată semnaliza tehnicienilor de muncă socială cazurile care necesită o intervenție specializată.

Sociologia are azi o experiență destul de bogată, ca să poată arăta corpului profesoral nu numai cum pot fi studiate toate aceste probleme ale mediului social al elevului, dar și tehnici de acțiune, pentru ca educația generațiilor tinere să devină din ce în ce mai eficientă.

H. H. STAHL

Practica acordării concediilor fără plată

„Catedre și cadre”

Antul acestor lucrări de încadrări și transferări s-au încheiat la timp, reușindu-se în acest fel să se asigure ocuparea la vreme a posturilor vacante. Cel puțin teoretic, scripștii, fiecărei catedre i s-a asigurat un cadru didactic corespunzător. Practic, unele mișcări de cadre au putut fi posibile și după începerea anului școlar — într-un anumit desigur mult mai mic decât în trecut.

De ce? Rădăul de față își propune să analizeze una din cauzele acestor mișcări: absența de la catedră a unor cadre cauzată de modul cum se aplică în practică aceste norme prin care se acordă concedii fără plată.

Pentru exemplificare am ales regiunea Brașov, regiune care în general nu duce lipsă de cadre calificate și în care există, în comparație cu alte regiuni, o mai mică fluctuație de cadre.

O porțiță care lăspitește la „dezertare”

Prin instrucțiunile nr. 8779/1966 ale Ministerului Învățământului și C.S.M.S. se arată că acordarea concediilor fără plată este de competența Comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale. Concediile se acordă numai pentru motive bine întemeiate: pentru a urma soțul sau soția, pentru îngrijirea sănătății, dacă aceasta necesită tratament permanent și în localitatea respectivă nu există clinici de specialitate, pentru îngrijirea copiilor mici și pentru continuarea studiilor științifice în obținerea unui titlu științific.

La secția de învățământ a sfaturii populare regional Brașov, împreună cu tov. Lucia Pop de la evidența cadrelor, căutam printre sute de hîrtii, registre și tabele să vedem cum au fost rezolvate cererile de concedii în lumina indicațiilor de mai sus. Munca ne este relativ ușurată de faptul că aici domnește o perfectă ordine. O statistică a concediilor fără plată a fost deja încheiată. Pînă la data de 18 noiembrie au fost aprobate 101 cereri. Menționăm că toate exemplele pe care le vom da se referă la cereri, aprobări, adrese, și lucrări date și înregistrate după începerea anului școlar.

Daneș Rozalia din Sf. Gheorghie, absolventă a Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mures, promoția 1966, titulară la Aninoasa, cere, pe data de 2 octombrie, concediu fără plată. Anexeză un certificat din care reiese că este bolnavă de reumatism. I se aprobă cererea pe data de 10 X 1966. Asemenea Rozaliei Daneș au obținut aprobări și alți trei proaspeți absolvenți.

Cum poate cere un salariat concediu de la o instituție în care nici n-a lucrat, în unele cazuri pe care nici n-a văzut-o? Instrucțiunile nici nu se aplică în aceste cazuri, pentru că ele vizează cadrele didactice, deci pe cei care și-au început munca în școală. Din faptul că nu s-a înțeles acest lucru s-a ajuns în unele cazuri să se creeze ilegal o porțiță care să-i ajute pe unii să dezerteze de la posturi.

buună parte, secția de învățământ rațională a și operat mutările respective.

Aici avem de-a face cu un alt aspect al practicii acordării concediilor fără plată: formalismul. Realitatea este — ne declară tov. Angela Popa, șefa secției de învățământ a regiunii Brașov — că cererile de concedii fără plată au ca principala scop nu îngrijirea sănătății, urmarea soțului sau continuarea studiilor științifice, așa cum prevăd instrucțiunile, ci rezervarea catedrei, iar mobilul care le determină este găsirea unei suplinitori, ocuparea unui post de suplinitor în altă parte.

Practic, etapele care duc la cererea de concedii fără plată sînt, în mare, următoarele: căutarea înfrigurată a unei catedre libere sau numai provizoriu libere, suplinirea acestei catedre, apoi găsirea unor motive legale de concedii, cereri, intervenții și, în sfîrșit, mult dorita aprobare care, de fapt, atestă transformarea TITULARULUI ÎN SUPPLINITOR.

Suplinitorii suplinitorilor și o reacție în lanț

Aprobate sau neaprobrate, cu motive întemeiate sau neîntemeiate, fiecare din cererile de concedii fără plată cercetate de noi ascunde de cite o situație incurată, reprezentînd un potențial de perturbări în bunul mers al școlilor. Căci, dacă o dată cu soluționarea unei cereri totuși s-ar opri aici, ar fi bine. Dar fiecare cerere atrage după sine o reacție în lanț. Asemenea unor piese pe o imensă tablă de șah, oamenii încep să se mute dintr-un post în altul.

Să exemplificăm din nou. Luăm la întimplare oarecare cerere și mergem pe firul ei.

Învățătoarea Simo Erjebet, titulară la Purcăreni, a cerut și a obținut concediu fără plată pentru că să suplinească pe Maria Plugar de la școala din comuna Telii. M. Plugar, titulară în Bod-colonia, obține concediu fără plată pentru că suplinește postul rezervat Silviei Moldovan de la Școala generală din Bod-sat, care se află la rîndul ei în concediu fără plată ca să suplinească la școala din Bod-colonia. Nici nu poți să înșiri dintr-o răsuflare pe toți suplinitorii suplinitorilor care suplinesc pe alți suplinitori. E ca o saradă! Dar să mergem mai departe. Florica Maria Barabaș, titulară în Bod-colonia, care a obținut între timp concediu fără plată, suplinește la Brașov postul rezervat învățătoarei Elena Cornea de la Școala generală nr. 7. Unde este Elena Cornea? Firește, tot în concediu fără plată: suplinește la Liceul nr. 4 din Brașov, de data aceasta pe un post vacant, creat după 15 septembrie

datorită numărului mare de elevi în clasa I. În sfîrșit am ajuns la capăt, la ultima verigă a acestui lanț. Să ne întoarcem la capătul celălalt și să vedem ce se întîmplă la Purcăreni. În mod firesc, după același sistem și postul din Purcăreni, rămas liber, poate fi ocupat de o învățătoare care și ea, prin concediu fără plată, poate să-și părăsească postul la care este titulară. Și tot așa mai departe, reacția poate să se țină lanț înzind cadre după cadre, școli după școli.

Întrebarea este acum: care dintre posturi vor fi publicate anul viitor ca vacante? Cel din Purcăreni, cel de la Liceul nr. 4 sau toate? Conform instrucțiunilor în vigoare, cel de la Liceul nr. 4. Și atunci întregul lanț o va lua înapoi? Fiecare va ajunge de unde a plecat? Poate da, poate nu. Răspunsul este echivoc pentru că din modul cum se aplică acum instrucțiunile se poate ajunge și la o situație și la alta.

De fapt, procedeele acestea — ilustrat cu exemplele de la Brașov — de a astupa un gol făcînd gol în altă parte, nu este nici pe departe ceea ce se cheamă o soluție. Ca Hazi-Tudose care, pentru ca să-și încaputeze minciile, își tot tăia din poalele de la scurtețică... Acest lucru trebuie să-l înțeleagă clar secțiile de învățământ.

Că în acordarea concediilor fără plată există o mare doză de subiectivism este și acesta un lucru care trebuie discutat. Iată ce ne relatează tov. Elena Georgescu, șefa secției de învățământ a orașului Brașov, despre adevăratele motive care au determinat cererea de concedii de învățătoarei Elena Cornea: „Dacă am lua în seamă numai aceste doveditoare, Elena Cornea era îndreptățită să ocupe prin concediu fără plată postul nou creat: are copil mic și Liceul nr. 4 este mai aproape de casa ei. Judecînd însă la rece și cunoscînd poziția celor

două școli, problema e alta. Elena Cornea a cerut cu multă insistență să devină suplinitoarea liceu pentru că, în loc să meargă timp de 10—12 minute pe jos pînă la școală, acum merge numai două minute. Acum predă într-adevăr în condiții ceva mai comode, mai ales dacă ținem seama că, în școala unde a venit, sotul ei este director adjunct.

Ne-am oprit asupra acestui caz și pentru că ne dă posibilitatea să trecem la un alt capitol important al problemei în discuție — și anume, la cauzele care duc la crearea unor posturi vacante după începerea anului școlar și deci la solicitarea concediilor fără plată. Aceste cauze sînt: crearea unor clase noi, promovarea unor cadre didactice în munca de directori și inspectori școlari și — așa cum am văzut mai sus — absența de la catedră a unor titlari plecări în chip de colindători după suplinirea de posturi. Și, evident, cazurile mai rare de decese, accidente etc.

Excepțind ultimele cazuri, pot fi celelalte prevăzute și preîntîmpinate? DA. Pentru aceasta trebuie mai mult simț de răspundere în efectuarea recensămintelor școlare, executarea lor la timp. Numirile de directori și inspectori școlari trebuie rezolvate cu mult înaintea începerii anului școlar (problema a mai fost dezbătută în paginile gazetei noastre). În sfîrșit, trebuie procedat cu mult discernămint la acordarea suplinitorilor, la recrutarea suplinitorilor, pentru a nu de-clasa acele reacții în lanț și, neapărat, totul trebuie făcut din timp.

În cadrul sistemului de transferări trebuie rezolvate cit mai multe dintre cauzurile care sînt rezolvate acum prin concedii fără plată. Cererile îndreptățite pentru ocuparea unui post mai bun, mai aproape de casă, trebuie rezolvate atunci cînd este cazul, la timpul potrivit, cînd se fac transferările.

● În momentul de față în practica acordării concediilor fără plată de către unele sfaturi populare raionale și regionale există serioase deficiențe care duc la fluctuații de cadre după începerea anului școlar, influențînd astfel în mod negativ procesul de învățămînt. Există o larghețe rău înțeleasă în acordarea acestor concedii, ce cedează prea ușor unor solicitări și intervenții. Cererile de concedii fără plată trebuie rezolvate în spiritul actelor normative în vigoare, după o serioasă analiză, numai pentru motive bine întemeiate, așa ca să nu provoace perturbări în bunul mers al școlilor.

● Ar fi util să se întreprindă în acest domeniu o cercetare riguroasă și amplă cu scopul de a se trage concluzii practice. Unele precizări ar putea să înlăture interpretările care duc la încălcarea spiritului instrucțiunilor.

MIRCEA IONEL

PREZENȚA MEDICULUI ÎN ȘCOALĂ

Toată lumea știe în ce constă activitatea unui medic: consultă, stabilește diagnosticul, prescrie tratamente, face operații etc. Cînd e vorba însă de medicul școlar, problemele se complică puțin. Medicul școlar poartă răspunderea pentru sănătatea a sute de copii din care doar cîțiva sînt, cîteodată, pacienți. El, medicul școlar, lucrează cu toți — nu numai cu cei bolnavi, ci și cu cei sănătoși, pentru ca, pe cit se poate, să nu se îmbolnăvească niciodată. De aici rolul atât de important pe care îl are latura educativă în activitatea medicului școlar, devenit și el membru al colectivului didactic.

În cele mai multe locuri, medicul școlar își face permanent simțită prezența. Este o prezență care se manifestă nu numai fizic (de obicei, funcționează trei zile la o școală și trei zile la alta), ci prin rezultatele activității pe care o desfășoară.

La Liceul nr. 6 din cartierul Pașura, în cabinetul medical, sora, tovarășa Anisoara Crăciunescu, se află în toată mîncarea. Tocmai a terminat de fiert sîringile („pentru tratamente și pentru orice altă eventualitate neprevăzută” — ne lămură ea) și se pregătește să înceapă controlul prin școală: dacă e curat peste tot, dacă la spălător s-a pus dezinfectant pentru mîini etc.

— De cite ori se face acest control? — ne întrebăm.

— Cel puțin de două ori pe zi: dimineața și la prînz.

— Și întotdeauna găsiți totul în ordine?

— Noi nu chiar întotdeauna, elevii însă da! Și esențialul acesta este. De îndată ce constatăm o ne-regulă, anunțăm administrația și, pînă se sună de recreație, totul este pus la punct.

Activitatea surorii medicale nu se reduce însă numai la atât. Tot ea (sau, în schimb, celălalt, asistentul sanitar) aplică tratamentele prescrise de medic, ține evidența copiilor debili care în timpul anului primesc vitamine, iar în vacanță sînt trimiși la munte sau la mare, se preocupă de organizarea celor 5 minute de educație sanitară a școlariilor din clasele I—IV, se

îngrijește să vadă dacă va la ei prosop și săpun etc. În recreație, deosebi de lucru în cabinet, e solicitată pentru injecții sau alte tratamente, da unuia o aspirină, altuia un antinevralgic, face un pansament etc.

Cunostința cu medicul școlar, tovarășa Elena Iacob, am făcut-o mai tîrziu.

Ne-am dat seama că, în mare măsură, rezultatele bune care se obțin pe linia educației sanitare la Liceul nr. 6 se datoresc activității ei. Într-o recreație am asistat la o discuție aprinsă între un elev mai neînțelegător și doi colegi ai lui din colectivul sanitar al clasei. Acestia din urmă voiau să-l convingă să iasă afară deoarece „recreația este pentru a te juca în aer curat, nu pentru a face teme, să scrii sau să citești”. Pînă la urmă, cel în cauză a fost nevoit să se supună, spre satisfacția micilor sanitari care au deschis îndată ferestrele și au început să facă ordine în clasă. În acest fapt, aparent neînsemnat, ca și în graba cu care școlarii se îndreaptă spre chiuvete să se spele pe mîini înainte de a-și desfăcut pachetul cu mîncare, ca și în existența la fiecare etaj a cutiilor de prim ajutor (deși cabinetul medical este deschis continuu, de dimineața pînă seara) se simte prezența permanentă a medicului. Adăugați la toate acestea conferința-lecție despre tabagism ținută de medic în fața elevilor din clasele X—XI (urmează să se țină și alte conferințe pe alte teme), lecțiile din ciclul „Gata pentru apărarea sanitară” și veți avea imaginea a ceea ce înseamnă munca de educație sanitară ce se desfășoară la Liceul nr. 6.

Din păcate, în rîndul nostru prin școli am intîlnit și situații cu totul necorespunzătoare. Am constatat bunăoară că mai există medici care, în vîdit contrast cu spiritul profesiei lor, se comportă funcționărește: sub pretext că nu au dect o jumătate de normă la școală, ei consideră că pot face și treaba pe jumătate. Ca atare se limitează numai la orele de cabinet, neglijînd aproape cu totul îndrumarea colectivelor sanitare, organizarea unor expunerii, educația sani-

tară în general. Există însă și cazuri în care medicul școlar dezertează cu totul de la postul lui. Așa stau lucrurile la Școala generală nr. 86 din cartierul Baba Novac. Cîndva, aflăm de la tovarășul Nicolae Lambert, directorul adjunct, a existat și medic și asistent medical și soră medicală. Dar, cum asistentul nu se înțelegea cu sora, medicul a plecat (?). Așadar, pentru un asemenea motiv, 1400 de copii au rămas fără medic. Ea și fără soră pentru că pînă la urmă a plecat și ea. Asistentul Adrian Popescu, rămas să răspundă de problemele igienico-sanitare ale școlii, își camuflează inactivitatea în spatele unei fraze pe care o repetă, atunci cînd este tras la răspundere, ca un automat: „Nu sînt medic, sînt doar asistent, nu am voie să dau consultații!”

Această situație și la Școala generală nr. 21 din cartierul Titan — Ni s-a repartizat un medic — ne spune directorul adjunct Viorel Dudian, dar socotind că sîntem prea departe de centru (25 de minute de la Universitate!) a refuzat postul.

Din fericie, Școala generală 21 are, în schimb, o soră medicală îndrăgostită de munca ei. Prin activitatea pe care o desfășoară tovarășa Ana Fîgulea ar vrea să suplinească parca lipsa medicului școlar. Numai că, oricît s-ar strădui, acest lucru nu-i cu putință. — Ce faceți în acest caz? — I-am întrebare pe tovarășul director. — E dificil de răspuns. Policlinica Vitan ne-a promis că ne va trimite medic, dar nu ne-a trimis.

Este necesar ca forurile de resort să ia toate măsurile convenite pentru ca aceste școli cu 1600 de elevi să fie de urgență încadrate cu un medic școlar.

Rădăul nostru prin numeroase școli din Capitală (în articol am amintit doar de citeva, cu situații semnificative), ne-a ajutat să sesizăm unele probleme importante cu privire la asistența medicală în școli. Le supunem, pe această cale, atenției forurilor de resort:

● Nu toate școlile sînt încadrate cu medici, deși dispun de cabinete medicale bine dotate, potrivit ba-

remelor existente. În special se află în această situație unele școli mîrginașe.

● Medicii școlari nu dispun încă de suficiente materiale propagandistice. Lipsesc panourile (cu mare influență educativă printre școlarii din clasele mici), după cum lipsesc și materialele ilustrative pentru lecțiile de igienă. În special se simte nevoia unor materiale pentru prelegerile-lecții care ar trebui să se țină în fața elevilor din clasele mari.

● Clasa a VIII-a e singura clasă unde nu se țin lecții de educație sanitară. Au socotit oare forurile de resort că e necesară la această clasă o pauză?

● La majoritatea școlilor, cabinetele medicale au program doar

pînă la orele 15, deși cursurile continuă pînă seara. Din această cauză, elevii care învață după amiază (mereu aceștia) sînt, de regulă, privați de asistența medicală și de o educație sanitară corespunzătoare.

● Policlinicile și circumscripțiile medicale nu exercită controlul și îndrumarea personalului medical din școli așa cum ar fi normal s-o facă.

Acestea sînt doar citeva din constatările noastre. Ne exprimăm speranța că forurile de resort le vor analiza cu atenție și vor lua măsurile necesare pentru ca asistența medicală în școală să-și ocupe pretutindeni locul ce i se cuvine.

GEORGE PETRINI

O întrebare care își așteaptă răspunsul

Am primit la redacție următoarea scrisoare:

Solicite din partea dv. o lămurire — pe cit posibil într-un termen scurt — referitoare la o dilemă în care sînt pus datorită lipsei de concordanță dintre programa și manualul de literatură română pentru clasa a X-a. Programa indică o serie de opere pentru analiza literară. Manualul însă (ediția 1966), nu ține seama de indicațiile programului. La lecția „Dimitrie Bolintineanu”, de exemplu, se prevede în program

analiza literară a poeziei „Muma lui Ștefan cel Mare”, care în manual nu există. Este inclusă însă, în schimb, poezia „Cea de pe urmă noapte...”, neprevăzută pentru analiză literară în program. La lecția „Ion Ghica” programa indică analiza literară a scrierii „Școala acum 50 de ani”, absentă din manual, unde este analizat în loc un fragment din „Băltărețu”. Programa prevede analiza literară a poeziei „Att de fragedă” de Mihail Eminescu. În manual, însă, nu poft găsi această poezie.

Asemenea inconsecvențe se întîlesc și la lecțiile despre Ion Slavici, ca și la alte lectii.

Vă rog să mă lămurăți dv. cum trebuie să procedez. Respect prevederile programului, sau analizez cu elevii textele din manual?

Prof. M. GALĂTEANU Medgidia

Întrucît astfel de întrebări au mai fost adresate redacției credem că ar fi bine venit un răspuns din partea serviciului de resort din Ministerul Învățămîntului.

Ancheta asupra cercetării științifice publicată în „Gazeta Învățămîntului” nr. 870 din 28 octombrie a.c. se ocupă de o problemă de bază a îmbunătățirii activității desfășurate de pedagogii practicieni.

Fără îndoială, munca de cercetare cere pasiune, pricepere, cere o serioasă pregătire pedagogică, fără de care nu se pot obține rezultatele scontate. Ea presupune însă și o mai atentă preocupare din partea organelor învățămîntului, a cercetătorilor cu o bogată experiență, pentru stimularea, orientarea și sprijinirea celor ce-și consacră munca găsirii noilor posibilități de adîncire a activității instructiv-educative. Pe de altă parte, antrenarea masei profesorilor în munca de cercetare presupune și o continuă perfecționare a pregătirii lor pedagogice, care să favorizeze lărgirea orizontului lor științific, informarea mai completă asupra noutăților ce apar în specialitatea lor, cit și în problemele generale ale pedagogiei, psihologiei, psihologiei pedagogice, metodologiei etc. Conceptată în acest mod, cercetarea științifică ar putea deveni una din principalele forme de perfecționare profesională, de ridicare a calificării și măiestriei pedagogice.

Mergînd pe o asemenea linie, ar fi de doric ca Ministerul Învățămîntului, Institutul de științe pedagogice, societățile științifice, catedrele de pedagogie din învățămîntul superior să pună în curent masa cadrelor didactice cu programul lor de cercetări atît în problemele fundamentale ale didacticii, cit și în cele aplicative, pentru a-și orienta pe învățători și profesori cu privire la propria lor activitate de cercetare. În felul acesta se va stabili o gamă variată de probleme ce urmează a fi cercetate experimental. Ținînd seama de necesitatea aprofundării multilaterale a cercetărilor, opinăm ca această activitate să fie organizată pe perioade mai lungi, de 3—5 ani sau chiar mai mult.

Pentru ca rezultatele înregistrate să devină utile, iar cei ce se ocupă de experimentarea anumitor ipoteze să aibă la dispoziție materiale pentru

un intens studiu teoretic al problemelor, concluziile obținute de colectivele care lucrează în școli diferite trebuie comparate între ele, abia după aceea trecîndu-se la generalizarea și stabilirea celor mai juste criterii de aplicare practică, valabile pentru toate școlile.

În literatura pedagogică, în presa de specialitate se discută mult, în ultimul timp, despre aplicarea ciberneticii în învățămînt, despre învățămîntul programat, despre folosirea mijloacelor tehnice moderne în predare etc. Credem că a sosit vremea ca unor asemenea probleme să li se acorde mai multă atenție. Ar fi bine ca în cercurile pedagogice să se dezbată larg aceste probleme, căci modernizarea învățămîntului nu poate fi concepută fără o profundă cunoaștere de către învățători și profesori a celor mai noi curenti ale științei și tehnicii cu aplicare în procesul de învățămînt. Cred că, pe linia studiului teoretic de ansamblu, se impune ca în cercuri să se aprofundeze, pe specialități, anumite laturi ale temelor luate în discuție.

Realizarea unei asemenea orientări a activității metodice de cercetare științifică impune, firește, și asigurarea materialului bibliografic necesar. Printro-o colaborare strînsă a organelor de învățămînt, a institutelor de cercetări în domeniul pedagogiei și psihologiei, a societăților științifice ale cadrelor didactice cu editurile se pot crea, după părerea noastră, nu numai condiții pentru recomandarea bibliografiei necesare, ci se pot pune chiar la dispoziția școlilor, a cadrelor didactice, lucrările de specialitate de care au nevoie în vederea documentării lor.

Orientarea muncii cadrelor didactice în această direcție va asigura sporirea interesului pentru munca științifică, obținerea unor rezultate din ce în ce mai bune în activitatea practică de instruire și educare a tineretului școlar, va determina o continuă perfecționare a însăși pregătirii profesionale a cadrelor didactice din școli.

Prof. C. PRISĂCARU

Prevederile proiectului legii pensiilor

- Răspuns la întrebările cititorilor -

Prof. MIRCEA ATODIRESEI din Tâmbaciu întreabă dacă perioada de continuitate în aceeași unitate în raport de care se acordă sporul de pensie este ultima înaintea pensionării sau, eventual, poate fi luată în considerare oricare perioadă de continuitate din activitatea salariatului.

RĂSPUNS: Așa după cum prevede proiectul noii legi a pensiilor, la acordarea sporului de pensie pentru continuitate se ia în considerare ultima perioadă de continuitate în aceeași unitate, adică cea imediat premergătoare pensionării.

V. CRISTESCU din Galați întreabă dacă pensionarii urmași beneficiază de pensia suplimentară.

RĂSPUNS: Pensionarii urmași ai căror susținători decedați au contribuit la fondul de pensii cu 2 la sută din salariul tarifar lunar de încadrare au dreptul la pensia suplimentară în raport cu timpul cit s-a contribuit la fondul de pensii și în raport cu numărul urmașilor, astfel:

a) pentru trei sau mai mulți urmași, 100 la sută din pensia suplimentară pe care a avut-o susținătorul sau care i se cuvenea după timpul cit a cotiza; b) pentru doi urmași, 75 la sută; c) pentru un urmaș, 50 la sută.

De subliniat că pensia suplimentară se acordă urmașilor în procentele prevăzute pentru 1-2 ani de contribuție chiar dacă susținătorul decedat a contribuit mai puțin de un an la constituirea fondului.

ELENA POPESCU din București ne scrie că în perioada 1939-1950 a întrerupt activitatea salariată. Din această cauză, în anul 1965, când a fost pensionată pentru limita de vîr-

stă, timpul lucrat anterior acestei întreruperi — 8 ani — nu i-a fost luat în considerare. Întreabă dacă după 1 ianuarie 1967, când va intra în vigoare noua lege, i se vor lua în considerare cei 8 ani și i se va recalcula ca atare pensia.

RĂSPUNS: Dispozițiile proiectului noii legi a pensiilor nu țin seama de stabilirea vechimii în muncă, de întreruperile ivite în activitatea salariată. Deci, chiar dacă, așa cum arătați, ați întrerupt timp de 11 ani consecutiv activitatea salariată, cei 8 ani lucrați anterior se vor lua în considerare la vechimea în muncă pe baza căreia se stabilește pensia. Precizăm însă că în asemenea cazuri noua reglementare prevede că pensia celor în cauză se va reduce cu 0,50% pentru fiecare an de vechime în muncă anterior întreruperilor de 5-10 ani consecutivi sau cu 1% pentru fiecare an de vechime anterior întreruperilor mai mari de 10 ani consecutivi. Aceste dispoziții se aplică și celor pensionați înainte de 1 ianuarie 1967. Așadar, și în cazul dv., începînd de la 1 ianuarie, perioada de 8 ani care nu a fost luată în considerare pînă acum vi se va adăuga la vechimea în muncă, recalculându-se ca atare pensia.

P. TEODORESCU din Iași ne scrie că a fost pensionat în 1963, dar că a continuat totuși activitatea salariată cumînd pensia cu salariul în condițiile arătate de lege. Dorește să știe dacă, în cazul în care va mai continua activitatea încă 2-3 ani, va putea contribui la fondul pentru pensia suplimentară și, în caz afirmativ, dacă la încetarea activității va putea beneficia și el de pensia suplimentară.

RĂSPUNS: Potrivit prevederilor proiectului de lege a pensiilor, o dată cu punerea sa în aplicare —

la 1 ianuarie 1967 — contribuția de 2% pentru constituirea fondului pentru pensia suplimentară va fi plătită de toți angajații. Pensionarii care continuă activitatea salariată au calitatea de angajat și plătesc contribuția de 2%. Ca urmare, la data încetării activității salariale, dacă au contribuit mai mult de 12 luni, vor putea beneficia de pensia suplimentară în procentele stabilite de lege, în raport de timpul cit au contribuit.

In situația dv., dacă după 1 ianuarie 1967 veți cotiza încă un an complet, veți avea dreptul la o pensie suplimentară în cuantum de 5% din salariul tarifar mediu pe baza căruia s-a stabilit și pensia în cadrul asigurărilor sociale. Dacă veți cotiza 2-3 ani procentul cuvenit va fi de 7%.

Mai mulți pensionari ne întreabă care va fi procedeu tehnic de majorare a pensiilor pentru actualii pensionari și dacă trebuie să se prezinte în acest scop la oficiul de prevederi sociale sau trebuie să îndeplinească vreo formalitate.

RĂSPUNS: În prezent, la toate oficiile de prevederi sociale din cadrul sfaturilor populare raionale sau orașenești se lucrează deja la efectuarea operației de majorare a pensiilor. La această lucrare nu este nevoie de prezența pensionarilor și nici de vreo anumite formalități din partea lor; ea se face pe baza documentelor aflate la dosarul fiecărui pensionar.

După încheierea acțiunii de aplicare a majorării pensiilor tuturor pensionarilor li se va trimite cite o comunicare scrisă, iar începînd cu luna ianuarie 1967, fiecare va primi prin poșta, la data obișnuită, noua pensie.

CONFERINȚE

ȘI CULEGERI PE TEME

DE ȘTIINȚE NATURALE

ȘI GEOGRAFIE

Pentru a veni în ajutorul profesorilor de biologie din școlile de cultură generală și licee, Societatea de științe naturale și geografie, în colaborare cu secția de învățămînt a Sfatului popular al orașului București a organizat un ciclu de conferințe de biologie generală care tratează o serie de probleme actuale legate de cele mai noi descoperiri în acest domeniu.

Expunerile, prezentate de cadrele didactice din învățămîntul superior, au ca temă „Organizarea materiei viii”, „Originea vieții”, „Materia vie”, „Concepția actuală despre forțele motrice ale evoluției” etc.

În același timp, răspunzînd unor cerințe exprimate de profesori și elevi, Societatea de științe naturale și geografie tipărește două culegeri de lecturi și schițe geografice pentru elevii și tinerii, pe teme referitoare la geografia patriei noastre. În prezent aceste culegeri, care cuprind peste 100 de lucrări, elaborate de circa 70 de profesori, învățători și cercetători științifici, se află la tipar.

Se pregătesc de asemenea o serie de culegeri de lecturi și schițe geografice pentru elevii pe probleme privind natura, populația și economia țării noastre, tratate în manualele școlare. Societatea solicită cadrele didactice, în special pe profesorii de geografie, ca și pe cercetătorii în domeniul geografiei, să trimită pentru aceste culegeri lucrări personale sau colective. Trimiterea lucrărilor respective la Societate se poate face pînă la data de 31 ianuarie 1967. Cei care doresc să primească informații în legătură cu alcătuirea lucrărilor sînt rugați să se adreseze Societății de științe naturale și geografie, b-dul Școlții Măgureanu nr. 9, București.

SPECTACOL

PENTRU COPII

Spectatorilor copii li se adresează noul spectacol al teatrului Tănădărică — „Iarmarocul pitulescu Clip”. De Alexandru Popescu. Originala poveste pe care o deapănă spectacolul se petrece în lumea multicoloră a unui ciudat iarmaroc: aci oricine poate cumpăra de toate, dar puțini știu să aleagă ceea ce e mai de pret.

Spectacolul a fost realizat în regia lui Ștefan Lenkisch, cu păpușile plămuite de Ella Conovici și în decorațiunile Mihaela Buescu. Muzica de scenă a fost scrisă de Paul Urzulescu.

Premiera spectacolului va avea loc duminică 4 decembrie a.c., orele 11.

PĂRINȚI, EDUCATORI, ÎNVĂȚĂTORI, PROFESORI, DIRIGINȚI!

Abonați-vă pe anul 1967 la revista:

REVISTA DE PEDAGOGIE

COLOCVII —

despre școală, familie și societate

În paginile revistei se dezbate problemele multiple ale educației tineretului.

Costul unui abonament anual este de 36 lei.

Abonamentele se fac prin difuzorii de presă, factorii poștali și oficiile poștale.

Oră de gimnastică la Școala generală nr. 120 din Capitală

Pregătirea tinerilor sportivi din Piatra Neamț

Sintem oaspeții Liceului nr. 1 „Petru Rareș” din orașul Piatra Neamț. Clădirea masivă și albă, durată în urmă cu nouăzeci și șapte de ani la poalele muntelui Cozia, domină prin așezare împrejurimile, căpătînd în chipul acesta o notă aparte în farmecul noului complex arhitectonic. Disciplina exemplară a elevilor, înțelegerea ireproșabilă a localului și a spațiului exterior afectat școlii constituie o carte de vizită ce te îndeamnă să afli cit mai mult din activitatea colectivului ce lucrează aici.

În cadrul liceului funcționează o secție sportivă care cuprinde 300 de elevi. Rezultatele foarte bune obținute în activitatea de educație fizică și sport sînt oglindite în trofeele cîștigate de acest liceu în numeroase concursuri sportive școlare.

Directorul liceului, prof. Valerian Ceausu, răspunde prompt solicitărilor noastre.

— Care este „taină” rezultatelor meritorii realizate în activitatea sportivă?

— În primul rînd, școala a dat atenția cuvenită bunei pregătiri sportive a elevilor. Aceasta nu înseamnă că pregătirea sportivă s-a desfășurat în detrimentul învățării. Însușirea cunoștințelor de cultură generală și activitatea sportivă nu sînt antinomii, ci două aspecte ale aceluiași proces. Pe de altă parte, colectivul profesorilor de educație fizică, bine sudați, format din cadre valoroase (ca de exemplu profesorul de gradul I Vladimir Lascu, profesoara Maria Săvinescu și alții) a înțeles să nu preocupetească nici un efort pentru ridicarea prestigiului școlii.

În concursurile sportive la care a participat liceul dv. v-ați bazat în exclusivitate pe secția sportivă?

— Nu. Întreaga masă de elevi, cuprînzînd 700 de băieți și fete, este antrenată în activitatea sportivă. Fiește însă că secția de specialitate formează nucleul.

Cum se reflectă în procesul de învățămînt activitatea de educație fizică?

— Mulți dintre sportivii din liceul nostru sînt și frunzași la învățatură. Situația se datorește și faptului că nu numai profesorii de educație fizică, ci întregul nostru corp profesoral urmărește atent acest deziderat. Nu știu cum s-a întâmplat, dar toți au îndrăgit sportul. De pildă, o dată pe săptămînă —

vinerea după amiază, de obicei — ei practică diferite discipline sportive, sub supravegherea unui specialist, realizînd ceea ce se cunoaște sub numele de odihnă activă.

Sub aspectul dimensiunilor spațiale, baza sportivă a liceului este modestă. În schimb, la fiecare pas găsești mărturia unei munci pasionate. Fiecare colț este decorat cu tablouri și fotografii care contribuie la realizarea unui climat optim pentru activitățile sportive: scene sportive sugestive, momente din concursurile la care au participat sportivii școlii, echipel cîștigate etc. Într-un cuvînt, un mediu, o atmosferă de profil.

Ne adresăm profesorului Constantin Săvinescu, care abia a terminat lecția de educație fizică.

— Puteți să ne prezentați cîteva din rezultatele obținute de elevii dv.?

— La volei băieți — locul II în finala campionatului școlar republican; echipa de volei feminin — campionă națională școlară pe 1965; două echipe campioane naționale la competițiile școlare de volei-juniori, prezența în nenumărate finale etc.

— Liceul dv. se află în al 97-lea an de activitate. Ce ne puteți relatea în legătură cu tradiția sportivă?

— Încă de la înființarea liceului au participat la diferite concursuri sportive. Acestea erau însă sporadice, în funcție de condițiile existente pe atunci. Cert e că în 1919 liceul nostru cucerește primul trofeu — la campionatul școlar de fotbal.

În prezent colectivul profesorilor de educație fizică lucrează la elaborarea unei „Monografii sportive” a liceului; se pregătește de asemenea și sărbătorirea semicentenarului activității sportive.

Desigur că, în anii noștri, activitatea sportivă a cunoscut o mare înflorire. În ultimii cinci ani liceul a participat la toate concursurile, reușind să fie prezent și în finalele mai la toate probele.

— Am dori să prezentați unele din metodele de lucru folosite în liceul dv.

— Dispunem de o bază sportivă foarte bună — calitativ vorbind. Toamna și primăvara desfășurăm o parte din orele de educație fizică în aer liber, în parcul Cozia, din imediata apropiere, unde se pune accentul pe alergarea în teren variat. După părerea colectivului nostru,

acesta e un element esențial în asigurarea unei pregătiri fizice multilaterale. În efectuarea orelor în parc se folosește, de mai mulți ani, metoda lucrului pe intervale. Folosim de asemenea, atît în lecțiile ținute în aer liber, ca și în cele din sală metoda lucrului în circuit. Ca urmare, elevii școlii au un nivel ridicat de dezvoltare fizică generală. Multe probe cotate ca pretențioase sînt trecute fără dificultate de întreaga masă de elevi.

Am folosit la maximum spațiul bazei sportive, fără însă a-l aglomera. De exemplu, pe terenul în aer liber am amenajat mai multe panouri de baschet pentru ca exercițiile de aruncare la coș să poată fi efectuate concomitent de mai multe grupe a cite 4 elevi.

— Desigur că pentru viitor vă preocupă îmbunătățirea rezultatelor. Ce măsuri vă propuneți în acest scop?

— Între preocupările care vizează îmbunătățirea activității de educație fizică și sport în liceul nostru au amintit în primul rînd introducerea în predare a aparatelor de proiecție, cu ajutorul cărora se va putea realiza demonstrații perfecte a detaliilor unor exerciții mai dificil de însușit și mai pretențioase în execuție. Ne-am propus de asemenea să folosim mijloacele auditive, desfășurînd o parte din lecțiile pe muzică. Împrîmirile vor fi folosite și în cadrul lecțiilor de antrenament, în secțiile pe ramuri de sport, pentru a ușura eforturile de intensitate mare. Fiește și pe mai departe întreaga activitate sportivă a liceului se va duce pe fondul ridicării continue a nivelului la învățatură al elevilor, al luptei împotriva rezultatelor mediocre, al îndrumării elevilor spre o viață ordonată, spre o muncă individuală rațională.

Activitatea plină de pasiune și perseverență a colectivului Liceului nr. 1 din Piatra Neamț se înscrie la loc de cinste în strădania comună a cadrelor didactice pentru formarea unui tineret bine pregătit și viguros. În plină dezvoltare, orașul de pe Bistrița are educatori hotărîți să participe cu toată priceperea la dezvoltarea armonioasă a copiilor lui.

TR. ISPAS

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

PENTRU O CHIMIE ACTUALĂ ȘI VIE

rîndul său să constituie un prolog pentru experiența din laborator. Și tocmai din această cauză este regretabil că se mai pot strecura înadvertente între programarea în timp a lucrărilor de laborator și însușirea cunoștințelor teoretice aferente. La chimie, legile electrolizei se experimentează cu mult timp înainte ca ele să fie explicate la fizică, deși pentru a înțelege experiența elevii ar trebui să cunoască aceste legi la modul în care le prezintă fizica.

Aș vrea să spun, în încheiere, încă un lucru. Actuala dezvoltare a chimiei teoretice și practice în țara noastră reprezintă împlinirea visului acelor iluștri chimiști români care, începînd cu Poni și cu Istrati, au pus bazele unei școli chimice românești și a învățămîntului chimic românesc. Există o frumoasă, o foarte frumoasă tradiție istorică a chimiei în țara noastră. Este păcat că procesul de învățămînt al chimiei din școală nu o reflectă suficient, că modul în care se aminteste în manuale despre creațiile, descoperirile, cercetătorii sau tehnologii care au muncit pe ogorul chimiei românești nu este satisfăcător.

UN CONCURS TRADIȚIONAL

pe care le-au condus. Bogata tradiție muzicală a țării noastre datorează mult contribuției pasionate a profesorilor-compozitori Ion Vidu, Gavril Muzicescu, Ciprian Porumbescu, D. Chiriac, Gh. Dima. Compozitorii și profesorii care le-au urmat, Ioan D. Chirescu, Dumitru Bottez, Tudor Jarda și alte personalități marcante constituie azi pilde de pasiune și dăruire cauzei mari pe care o slujește mișcarea artistică de amatori.

Elevii acestora și cei mai tineri, urmîndu-le exemplul, continuă

prin-o prodigioasă activitate, tradiția iluștrilor înaintași. Numeroși învățători și profesori conduc formații ale căminelor culturale, cluburilor, caselor de cultură, tîlmăcînd în fața mililor de spectatori sensul major al mesajului ideologic, uman pe care îl conțin muzica dansul, verbul avîntat sau satira corosivă a interpretului din brigada artistică, pentru a le face să ajungă direct la inima și mintea spectatorului.

Multe cadre didactice, alăturîndu-se eforturilor instituțiilor specializate, manifestă o intensă preocupare pentru cercetarea, culegerea și prelucrarea creației populare. Concursul al VIII-lea le oferă posibilitatea să-și aducă și pe această cale contribuția, punînd în valoare autentice comori ale tezaurului nostru folcloric tradițional și contemporan, obiceiurile și datinile strămoșești, creațiile inspirate din basmele și legende populare, care să ducă la creșterea influenței educative a repertoriului, în scopul cultivării dragostei de patrie și de poporul muncitor. Și nu mică ne va fi bucuria cînd pe scena finalei acestui concurs vor urca coruri, orchestre, echipe de dans, ansambluri folclorice venite din cele mai îndepărtate colțuri ale țării și avînd ca instructori sau colaboratori învățători și profesori, sau cînd, alături de oameni ai muncii de la orașe și sate, în cadrul acestor formații artistice de amatori se vor afla cadre didactice virstnice și tinere a căror participare entuziastă este un exemplu și un imbold pentru numeroși membri ai formațiilor.

La toate concursurile artistice de amatori, între formațiile frunțase s-au situat și multe formații ale cadrelor didactice. Ne amintim cu plăcere de prezența îndelung aplaudată pe scena finalei celui de al VII-lea Concurs artistic, a corului sindicatului învățămînt din Craiova, care, prin valoarea repertoriului și măiestria interpretării, a atras înalta apreciere a juriului, obținînd titlul de laureat. Un astfel de exemplu trebuie să constituie pentru sindicatele cadrelor didactice confirmarea faptului că la un asemenea nivel se poate ajunge prin-o muncă stăruitoare, prin alegerea unui repertoriu care să stimuleze interesul, să satisfacă exigențele artistice ale interpretilor, prin alegerea unor instructori din rîndul celor mai talentați și pasionați profesori de specialitate cu autoritate și prestigiu.

În acest concurs, continuînd mai departe vechea și minunată tradiție a desfășurării strălucirii și frumuseții cîntecului, dansului și portului nostru românesc, învățătorii și profesorii, în calitate de interpreți sau instructori, sînt chemați să-și aducă întreaga lor dăruire, întregul lor talent și entuziasm, la pregătirea formațiilor artistice, pentru ca această contribuție, înscrîndu-se alături de munca nobilă de instruire și de educare a tinerii generații, să fie durată inimii lor generoase închinată Republicii la a 20-a sa aniversare.

CALITATEA DE ELEV OBLIGĂ

invidiate atribute ale tinerii trec prin-o proces de nfericită metamorfoză. Iar metamorfoza, agrementată cu tratamentele pe care le procură casa și celelalte instrumente din dotarea coafiorilor, durează ore în șir. Ore în care s-ar putea învăța sau s-ar putea da curs adevăratelor și fireștilor tentații ale tinerii pentru joc, pentru o plimbare, pentru un film.

La sfîrșitul tratamentului, produsul metamorfozei se identifică cu greu în modelul inițial. Po-doaba capilară și-a pierdut culoarea și forma autentică. Ceea ce era farmec natural și tineresc a dispărut pentru a face loc tiparelor rigide ale „moder”, modă care se potrivește ca nuca în perete cu înfățișarea elevilor, dîndu-le o alură hibridă de copii bătrîni.

Tovarăși profesori, tinerii aceștia pe care i-am prezentat aici fără să-i identificăm sînt elevii dumneavoastră. Se află printre rîndurile celorlalți care au o conduită demnă, o atitudine corectă, cores-punzătoare calității lor de elevi. Regulamentul școlilor de cultură generală cuprinde prevederi clare și categorice în legătură cu astfel de abateri. Ordinul ministrului învățămîntului nr. 1.084 pune în vedere cadrele didactice, „să nu tolereze abaterile elevilor de la dispozițiile regulamentare”, cere să se asigure „unitatea de cerințe față de conduita elevilor din partea tuturor membrilor colectivelor pedagogice”. De ce continuăm să în-tîlmim, totuși, astfel de elevi?

Deși puțini la număr, ei umbresc calitățile acelor care își dedică toate forțele pregătirii școlare, pentru a deveni oameni cuții, cetățeni de nădejde ai patriei socialiste.